

Izvješće Uprave o poslovanju za I-IX 2009. godine

Studeni 2009.

SADRŽAJ

Karakteristični pokazatelji	3
Prometni pokazatelji	3
Financijski pokazatelji.....	3
Ljudski potencijali i ulaganja	4
Poslovno okruženje i rizici poslovanja	5
Flota i kapaciteti.....	8
Tržište.....	9
Financijsko poslovanje	13
Račun dobiti i gubitka	13
Investicije, imovina i financiranje	16
Investicije.....	16
Bilanca stanja i kretanje novčanog tijeka.....	17
Zaključak	19
Važniji događaji	20
Izjava odgovorne osobe.....	22

Karakteristični pokazatelji

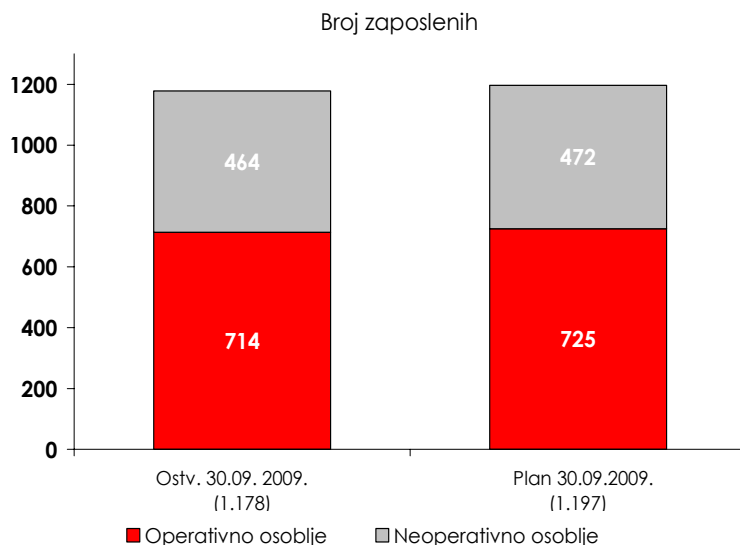
Prometni pokazatelji

Opis			I-IX 2009.	I-IX 2008.
nalet (km)	DIST	000	12.275	12.838
broj uzlijetanja	FLTS		19.584	19.944
stopa promjene		%	-2	6
operativno vrijeme	BH		25.861	27.830
stopa promjene		%	-7	6
prevezeni putnici	RPAX	000	1.387	1.469
stopa promjene		%	-6	10
prevezena roba i pošta	CGO	T	2.808	3.367
stopa promjene		%	-17	0
ostvareni putnički km	RPKM	mIn	1.003	1.100
raspoloživa sjedala - km	ASKM	mIn	1.604	1.645
putnički faktor popunjenosti	PLF	%	62,4	66,9
ostvareni tonski km	TKM	mIn	92	101
raspoloživi tonski km	ATKM	mIn	177	180
težinski faktor popunjenosti	WLF	%	51,9	56,1

Financijski pokazatelji

Pokazatelj	Jedinica mjere	I-IX 2009.	Plan I-IX 2009.	I-IX 2008.
Ukupan prihod	mIn Kn	1.175	1.283	1.332
Putnički prihod	mIn Kn	890	1.090	1.076
Stopa promjene (u odnosu na 2008.)	%	-17		
Ukupan trošak	mIn Kn	1.269	1.249	1.354
Operativni rezultat	mIn Kn	-67	73	1
Neto rezultat	mIn Kn	-94	35	-22
EBIT	mIn Kn	-	75	19
EBITDA	mIn Kn	41	188	149
EBIT marža	%	-	5,9%	1,5%
EBITDA marža	%	3,8%	14,7%	11,7%
Jedinični trošak (operativni)	Kn/ASKM	0,72	0,72	0,78
Jedinični prihod (operativni)	Kn/RPKM	1,08	1,14	1,16
Putnički yield (putnički prihod u EUR/RPKM)	€cent/RPKM	12,09	13,43	13,51
Prosječan broj zaposlenih		1.179	1.188	1.141

Ljudski potencijali i ulaganja

Na kraju rujna 2009. godine planom poslovanja bilo je predviđeno 1.197 djelatnika, odnosno 84 djelatnika više u odnosu na početak godine. U promatranom razdoblju bilo je planirano zapošljavanje sezonskog kabinskog osoblja te većeg broja operativnog osoblja za potrebe uvođenja nova dva zrakoplova Q400. Broj djelatnika se u odnosu

na početak godine povećao za 65 te je kompanija 30.09.2009. godine dostigla broj od 1.178 djelatnika uključujući lokalno zaposlene u predstavništvima u inozemstvu. Sporiji porast djelatnika od planiranog ostvaren je provođenjem racionalizacija tijekom cijele godine u nastojanju da se troškovi poslovanja smanje na najmanju moguću mjeru obzirom da je poslovna godina tržišno i prihodovno podbacila zbog jake recesije i krize kako u gospodarstvu, tako posebice u industriji.

Ostvareno je povećanje operativnog osoblja za 11pp u odnosu na početak godine zbog zapošljavanja novih pilota kroz pripremu za uvođenje novih zrakoplova Q400 u flotu, zapošljavanja sezonskog kabinskog osoblja radi potreba pokrivanja ljetnog reda letenja te promjene statusa za 10 aviomehaničara koji su u 2008. godini imali status volontera, a tijekom promatranog razdoblja primljeni su u radni odnos temeljem ugovora o radu na određeno vrijeme. Broj neoperativnog osoblja je 1pp manji u odnosu na početak godine.

Ulaganja u školovanja (kn)	Ostvarenje I-IX 2009.	Plan I-IX 2009.	Index
Operativno osoblje	6.833.906	10.450.266	65
Neoperativno osoblje	785.151	3.381.765	23
Ukupno	7.619.057	13.832.031	55

Najveća ulaganja u školovanja u ovom razdoblju odnose se na školovanja operativnog osoblja (piloti i kabinsko osoblje) koja su bila operativno nužna radi pripreme prihvata dva nova zrakoplova Q400, pilotska školovanja za zrakoplove Airbus, redovite simulatorske provjere pilota te školovanja sezonskog kabinskog osoblja.

Neostvarenje ukupnog planiranog budžeta za školovanja rezultat je prvenstveno provođenja racionalizacija do opsega koji neće ugroziti kvalitetu operacije i poslovanja.

Poslovno okruženje i rizici poslovanja

Poslovno okruženje

Zrakoplovna industrija proživljava jednu od najtežih godina u povijesti međunarodnog zračnog prijevoza. Prema predviđanjima Međunarodnog udruženja avioprijevoznika (IATA) zrakoplovne kompanije širom svijeta nagomilat će u ovoj godini 11 milijardi dolara gubitaka, povisivši time raniju prognozu o gubicima u visini devet milijardi dolara. Gubici će se nastaviti i u 2010. godini i prema prvim prognozama iznositi će oko 3,8 milijardi dolara. Oporavak industrije uz ostvarenje graničnog rezultata očekuje se tek u 2011. godini.

Poražavajuće prognoze obznanjene su i na godišnjoj skupštini Europske udruge avioprijevoznika (AEA) u Dubrovniku - europska avioindustrija okončat će 2009. godinu s rekordnim gubicima – 22 milijuna putnika manje, očekivanim minusom od 11 milijardi američkih dolara, 35.000 izgubljenih radnih mjesta u zrakoplovnim kompanijama članicama AEA, a očekuje se da će se u narednom razdoblju ugasiti još 60.000 radnih mjesta. Nikad u povijest avioindustrije nije zabilježen negativan rezultat u dva uzastopna kvartala kao što je to ove godine, kada gubitak svih članica udruge iznosi 5,9 milijardi eura. Problem je i to što teške posljedice krize za zrakoplovstvo nisu prepoznali svi sudionici u zrakoplovnom lancu, pa čak niti svi zakonodavci. Zračne luke i kontrola letenja podižu cijene svojih usluga, što bi i u najboljim vremenima bio teško podnošljiv teret. Prvi puta u povijesti sve europske zrakoplovne tvrtke ostvaruju gubitke, dok istodobno zračne luke nastavljaju ostvarivati rekordne profite. Sa skupštine su zrakoplovne vlasti pozvane da požure s implementacijom postojeće legislative koja bi omogućila umjerenije cijene kontrole letenja, aerodromskih pristojbi i naknada za osiguranje. AEA se posebice zalaže za zamrzavanje pristojbi zračnih luka i kontrole letenja tijekom krize.

Kako bi ublažila teške uvjete u kojima se odvija zračni promet i poslovanje aviokompanija, Europska komisija je na traženje europskih zračnih kompanija privremeno zamrzнула propis o obaveznom korištenju vremena za određenu kompaniju za slijetanje i uzlijetanje iz zračne luke te na upotrebu infrastrukture zračne luke u određenom dijelu dana. Ovom mjerom se spriječilo da zrakoplovne kompanije moraju letjeti i stvarati gubitke samo da bi zadržale svoje povijesno stečene kapacitete u zračnim lukama. Ova mjera je do sada bila privremena i odnosila se na ovu ljetnu sezonu i kompanijama je omogućila smanjenje kapaciteta bez rizika da će izgubiti svoja prava na zračnim lukama. Trenutno je u Europskoj komisiji u postupku zahtjev za produženje ove mjere na zimsku sezonu te ljetnu sezonu sljedeće godine. U takvim uvjetima poslovanja aviokompanije diljem Europe nastoje smanjiti broj ruta i učestalost usluga zbog pada potražnje, a u cilju smanjenja ukupnih gubitaka.

U rujnu 2009. godine Europska agencija za zrakoplovnu sigurnost (EASA) provela je nadzor hrvatske Agencije za civilno zrakoplovstvo, a preliminarni izvješčaj obavljenog nadzora pokazuje važan pozitivan iskorak i napredak hrvatskih zrakoplovnih vlasti u otklanjanju nepravilnosti i nedostataka iz prošlogodišnjih izvješćaja, što je izuzetno važno i zbog pregovaračkog procesa Hrvatske s Europskom unijom. Novoosnovani regulator na hrvatskom zrakoplovnom tržištu omogućit će nakon što bude u punoj legislativnoj funkciji rješavanje brojnih problema i poremećenih ekonomskih odnosa između uključenih industrijskih subjekata, a od njega se očekuje veliki doprinos na području transparentnosti poslovanja kako cijele industrije, tako i pojedinih aktera na tržištu.

Gospodarstvo u Hrvatskoj nastavlja se suočavati s ekonomskom krizom i recesijom. U razdoblju od listopada 2008. do rujna 2009. godine ukupna je industrijska proizvodnja

smanjena za 7,1pp u usporedbi s proizvodnjom od listopada 2007. do rujna 2008. godine, a industrijska je proizvodnja u rujnu ove godine u odnosu na kolovoz smanjena za 0,4pp, dok je u usporedbi s rujnom prošle godine manja za 9,1pp. Procjene analitičara su da će Hrvatska zabilježiti pad BDP-a od oko 5,2pp na godišnjoj razini.

Inflacija je u rujnu iznosila 1pp, što je najniža razina još od rujna 2002. godine. Analitičari predviđaju da će prosječna godišnja stopa inflacije iznositi 2,8pp. U prvih osam mjeseci ostvaren je pad broja turista od 2,2pp te pad noćenja od 1,4pp, a preliminarni pokazatelji Državnog zavoda za statistiku pokazuju rast broja turističkih noćenja u rujnu za 2pp u odnosu na isti mjesec prošle godine.

Hrvatske zračne luke su u promatranom razdoblju ostvarile 5pp manji promet putnika u odnosu na isto razdoblje 2008. godine.

Croatia Airlines je u prvih devet mjeseci prevezao 1.387 tisuća putnika što je za 6pp manje u odnosu na 2008. godinu, a ovaj pad dodatno sadržava i značajan pad charter prodaje uzrokovan istovremenim strateškim provođenjem promjene poslovnog modela kompanije ka pretežito redovitom mrežnom prijevozniku manje izloženom sezonskim oscilacijama koje su uobičajene u charter operaciji. Ipak, pad prometa Croatia Airlines manji je u odnosu na aviokompanije u mnogim europskim mediteranskim državama, koje bilježe i dvoznamenkaste stope pada.

Globalna kriza, problemi i teško stanje zrakoplovne industrije utječe i na poslovanje Croatia Airlines te je kompanija tijekom godine izradila dva rebalansa plana poslovanja kako bi ublažila negativne posljedice krize. Racionalizacija poslovanja u 2009. godini temelji se na odustajanju od investicija koje nisu direktno vezane uz „core business“ i letenje, održavanje i operiranje zrakoplova te razinu zajamčene sigurnosti. Programom mjera štednje koji je sukladan provedenom vladinom programu mjera štednje, osim ušteda na investicijama, Croatia Airlines planirao je i ostvario uštede na plaćama managementa tvrtke i racionalizaciji troškova letenja, ali uz zadržavanje visoke razine sigurnosti operacije.

Rizici poslovanja

Croatia Airlines je u svom poslovanju izložen promjenjivim utjecajima s domaćeg i vanjskog tržišta te globalnoj recesiji. Među najrizičnije čimbenike poslovanja kompanije ubrajaju se očekivana kretanja na prodajnom tržištu koje je u recesiji, kretanja na tržištima goriva i kretanje kamatnih stopa.

Recesija i svjetska gospodarska kriza

Kraj 2008. godine obilježilo je usporavanje rasta svjetskog gospodarstva, a stanje najvećih svjetskih gospodarstava kroz 2009. godinu pogoršavalo se brže nego što su vodeći ekonomisti predviđali. Prva tri kvartala 2009. godine donijela su veliki broj stečaja i gubitaka radnih mjesta te porast zaduženosti. I gospodarstvo u Hrvatskoj se nastavlja suočavati s ekonomskom krizom i recesijom. Pad BDP-a za 2009. godinu predviđen je za oko 5,2pp. Pri tome je stanje avioindustrije posebno teško. Predviđnja za 2009. godinu govore o rekordnim gubicima od 11 milijardi američkih dolara, gašenju 95 tisuća radnih mjesta te smanjenju broja putnika za 22 milijuna. I stanje svjetskog turizma predviđa pad od 6pp za 2009. godinu, a zbog trenutnog lošeg stanja rezervacija i dodatnog negativnog utjecaja virusa gripe značajniji oporavak se ne može očekivati niti u 2010. godini.

Negativan utjecaj gospodarske krize i recesije te loše stanje avioindustrije utjecali su i na pad putničkih prihoda u Croatia Airlinesu od 17pp. Kompanija tijekom 2009. godine intenzivno radi na racionalizaciji svih poslovnih područja kako bi ublažila negativne efekte na najmanju moguću mjeru.

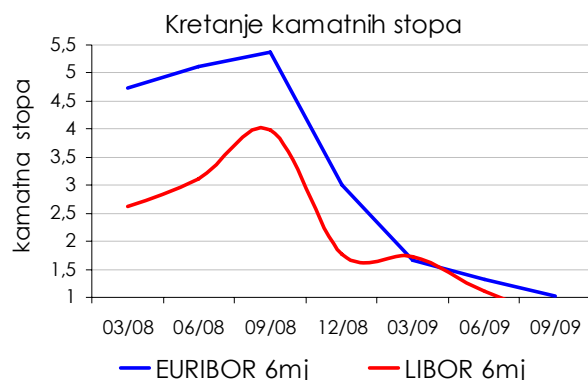
Gorivo

Cijena mlaznog goriva na tržištu je u proteklim godinama izrazito volatilna. Dok je u 2008. godini dostizala svoje maksimalne vrijednosti, početkom ove godine s obzirom na globalnu gospodarsku situaciju i ulaskom sve većeg broja zemalja u recesiju, a posljedično i padom potražnje nafte, cijene nafte su u prvom tromjesečju 2009. godine bile najniže u posljednjih pet godina. U drugom i trećem tromjesečju 2009. godine cijene nafte ponovno rastu, da bi u kolovozu dosegnule razinu iznad 70 dolara po barelu, a u rujnu se zadržale na prosječnoj mjesečnoj razini od oko 67 dolara po barelu.

Prosječna cijena po kojoj je Croatia Airlines nabavljao gorivo u ovom razdoblju iznosila je 582 USD/t, što je za 103 USD/t niže od planske cijene za promatrano razdoblje koja je uključivala veći rizik promjene cijena goriva od ostvarenog. Trošak goriva u razdoblju iznosi 156 mln kn što je 22pp manje od plana i 47pp manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Kamatni rizik

Društvo je preuzimanjem većine dugoročnih kredita s varijabilnom kamatnom stopom izloženo i kamatnom riziku. Prva tri kvartala 2009. godine karakterizirao je nastavak pada kamatnih stopa na financijskom tržištu te su ostvareni troškovi kamata Croatia Airlines manji i u odnosu na plan i na ostvarenje u 2008. godini. Ipak, gledajući ova kretanja treba imati na umu da se trenutne efektivne kamatne stope na financijskom tržištu drastično razlikuju od kamatnog opterećenja Croatia Airlines obzirom da su ove kamate rezultat prethodno ugovorenih kredita a sada je tržišno opterećenje pod ogromnim pritiskom porasta margina. Indikativne ponude za kratkoročna i srednjoročna zaduženja kod domaćih komercijalnih banaka kreću se trenutno na nivou 8,5 -10,5pp godišnje na euro.

Rizici novčanog tijeka

Društvo upravlja rizikom likvidnosti redovitim praćenjem dospijeća obveza te održavanjem odgovarajućih i dostatnih iznosa gotovog novca i depozita za pokriće dospjelih novčanih izdataka. Na novčani tijek u ovom razdoblju negativno je djelovalo smanjenje priljeva sredstava iz osnovne djelatnosti, dok je pozitivan utjecaj na novčani tijek ostvaren stagnacijom investicijskih ulaganja koja ne utječu na sigurnost operacije. Obzirom da je opseg recesijskih utjecaja uzrokovao smanjenje operativnih prihoda od 196 mln Kn i direktno utjecao na očekivani novčani tijek priljeva, manji problemi u likvidnosti javili su se početkom ljeta a premošćeni su kratkoročnim kreditom od 4 mln EUR koji je vraćen zaključno s 02.11.2009. godine.

U zadnjem kvartalu poslovne godine ponovno se očekuju problemi s likvidnošću jer se poslovanje odvija unutar slabije operacije zimskog reda letenja (ove godine i dodatno reduciranog) te tako u uobičajenim uvjetima niske sezonalnosti i produktivnosti koja ne pokriva sve fiksne financijske izdatke već se isti namiruju iz kumuliranih novčanih sredstava iz razdoblja poslovne godine visoke sezone i povećane produktivnosti (ljetni red letenja). Obzirom da je ove godine ljetna sezona uslijed recesijskih kretanja podbacila, očekuje se da će manje kumulirani iznosi novčanih sredstava uzrokovati probleme s likvidnošću i u zadnjem kvartalu poslovne godine koji će se morati riješiti kroz kratkoročna zaduživanja za premošćivanje zime 2009./2010. godine.

Flota i kapaciteti

Flota – rujan 2009.

Tip zrakoplova	Broj na kraju razdoblja	Sjedala	Vlasništvo	Najam	Ø starost (god)	Broj na kraju 2008.	Vlasništvo	Najam
Airbus A320	4	648	2	2	12	4	2	2
Airbus A319	4	528	4	-	10,6	4	4	-
Q-400	4	304	-	4	0,8	2	-	2
UKUPNO	12	1480	6	6	7,8	10	6	4

Croatia Airlines je od početka godine prometovao s flotom od ukupno 10 zrakoplova: 8 zrakoplova Airbus od čega dva u operativnom najmu te 2 zrakoplova Q-400 u operativnom najmu. U lipnju su se floti priključili treći i četvrti zrakoplov Q-400 što ukupno predstavlja kapacitet flote Croatia Airlines od 1.480 raspoloživih sjedala. Uključenjem trećeg i četvrtog zrakoplova Q-400 Croatia Airlines je nastavio projekt obnove flote kratkoga doleta, koji će biti završen sljedeće godine uključenjem još dva turboprop zrakoplova tog tipa.

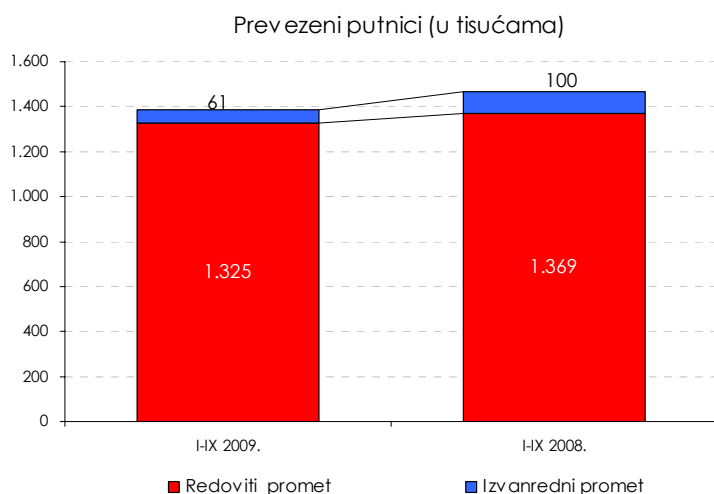
U razdoblju od 22. svibnja do 30. lipnja 2009. godine preko tzv. wet leasea (uključuje najam zrakoplova i posade) Croatia Airlines je unajmio zrakoplov CRJ 200 slovenskog Adria Airwaysa s putničkom konfiguracijom od 48 sjedala kako bi premostio razdoblje do dolaska dva nova zrakoplova Q-400.

U promatranom razdoblju zrakoplovi Croatia Airlines ostvarili su nalet od 25.861 blok sat, što je 3pp manje u odnosu na plan i 7pp manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ostvareno je 19.584 leta, odnosno 1pp manje u odnosu na plan i 2pp manje u odnosu na 2008. godinu. Smanjenje naleta i ponude kapaciteta konfiguriralo se i na dnevnoj bazi, u nastojanju da se prilagodbom sustava smanjenoj potražnji na tržištu što više smanje troškovi sustava i operacije fiksnog karaktera i neovisnog od broja putnika.

Opis		Ostvarenje I-IX 2009.	Plan I-IX 2009.	Indeks 2009./plan
nalet (km)	DIST 000	12.275	12.778	96
broj uzlijetanja	FLTS	19.584	19.803	99
operativno vrijeme	BH	25.861	26.561	97
prevezeni putnici	RPAX 000	1.387	1.494	93
prevezena roba i pošta	CGO T	2.808	3.331	84
ostvareni putnički km	RPKM mln	1.003	1.119	90
raspoloživa sjedala - km	ASKM mln	1.604	1.675	96
putnički faktor popunjenosti	PLF %	62,4	66,8	93
ostvareni tonski km	TKM mln	92	103	89
raspoloživi tonski km	ATKM mln	177	185	96
težinski faktor popunjenosti	WLF %	51,9	55,7	93

Tržište

Kao posljedica recesije koja je zahvatila cjelokupnu industriju zračnog prometa, 2009. godinu u poslovanju Croatia Airlines karakterizira pad broja putnika i prihoda. Financijski prodajni rezultati¹ za prvih šest mjeseci govore o padu planirane prodaje redovitog prometa na domaćem tržištu unutar Hrvatske za 8pp te padu za 7pp u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Međunarodna prodaja redovitog prometa u prvih šest mjeseci bilježi pad od 17pp, u odnosu na planiranu prodaju te 5pp u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Recesijska kretanja na tržištu koja su uzrokovala pad financijskih prodajnih rezultata odrazila su se kako na smanjenje broja prevezenih putnika, tako i na smanjenje ostvarenih prosječnih tarifa.

Broj putnika se ukupno smanjio za 6pp u odnosu na prethodnu godinu.

U domaćem redovitom prometu broj putnika je smanjen za 8pp, a u međunarodnom putničkom prometu za 1pp.

U izvanrednom, **charter prometu** prevezeno je oko 61 tisuća putnika, što je 38pp manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine i u skladu je s

većom orijentacijom poslovanja kompanije na redoviti promet, tako da charter promet u promatranom razdoblju čini tek 4,4pp ukupnog prometa.

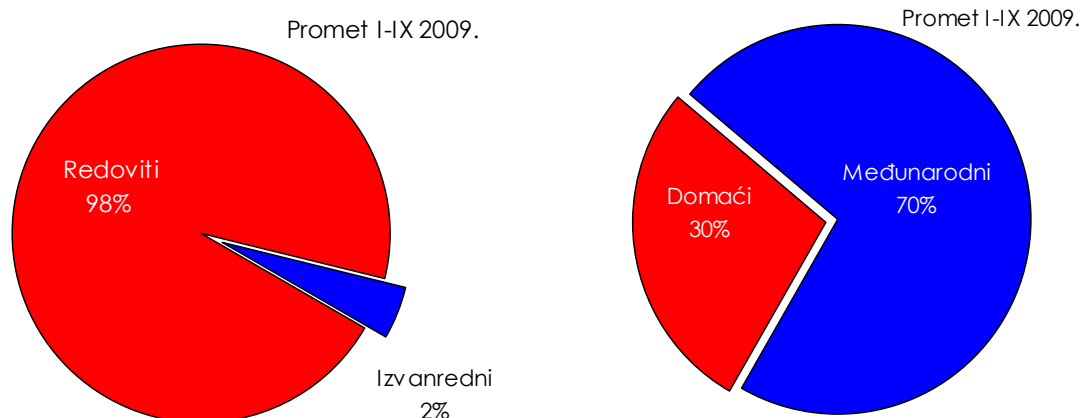
Tržišna recesijska kretanja odrazila su se i na promet teretom. U ovom razdoblju prijevoz **tereta ostvaruje pad u tonama od 17pp u odnosu na isto razdoblje prethodne godine**. Za prijevoz tereta Croatia Airlines je imao ugovorenu suradnju s vanjskim robnim agentom Cargo Counts, koji je preuzeo na sebe distribuciju i management prodaje te održavanje vanjske prodajne mreže. U 2009. godini predmetni ugovor preuzela je Lufthansa Cargo, u čijem je vlasništvu bio i robni agent Cargo Counts, a kojeg je Lufthansa Cargo zbog promjene organizacijskog ustroja ugasila početkom 2009. godine. Sredinom rujna potpisan je novi ugovor direktno s prodajnim agentom Lufthansa Cargo.

PLF² od 62,4pp pao je za 4,5pp, a **WLF³ od 51,9pp** niži je za 4,2pp u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. **Prevezenih 1.386.515 putnika ili 6pp manje** ostvareno je prijevozom 385.860 putnika u domaćem redovitom prometu, 939.248 putnika u međunarodnom redovitom prometu i 61.407 putnika u charter prometu.

¹ Croatia Airlines je s 01.07.2009. godine prešao na novi informacijski sustav SAP koji u promatranom razdoblju još nije u punoj funkciji, pa trenutno u centralnom računovodstvenom informacijskom sustavu nisu dostupni svi podaci o prodaji za treći kvartal 2009. godine, već se dio podataka bilježi samo u pomoćnim aplikacijama što otežava analize strukture prihoda i usporedivost s ostvarenjima prethodnih razdoblja koje su uobičajeno dio ovog izvješća o poslovanju. Cjelovita implementacija transakcijskog dijela SAP sustava očekuje se krajem tekuće godine.

² PLF – Passenger load factor - produktivnost rada mjerena iskorištenošću putničkih kapaciteta

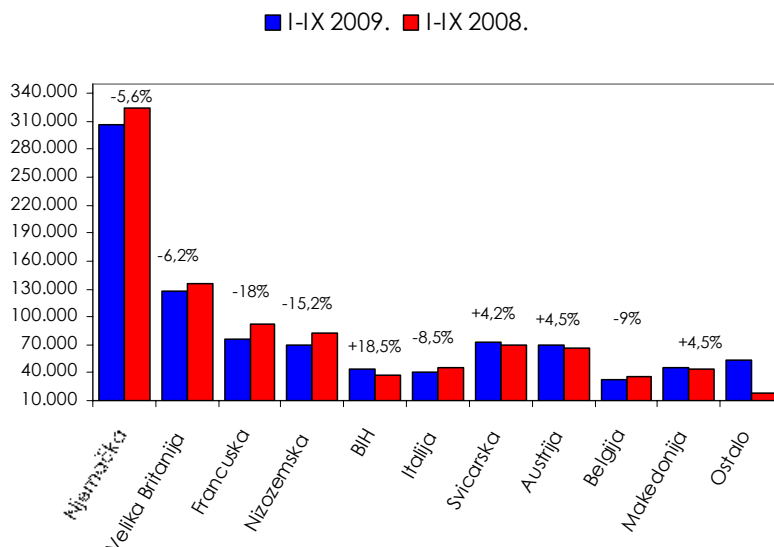
³ WLF – Weight load factor - produktivnost rada mjerena iskorištenošću nosivosti

Milijunti putnik u 2009. godini zabilježen je 03. kolovoza na letu Dubrovnik – Zagreb. Dana 24. srpnja 2009. godine Croatia Airlines zabilježio je dvadesetmilijuntog putnika u svojoj povijesti i to u godini kad slavi 20 godina postojanja te 5 godina članstva u najvećoj zrakoplovnoj udruzi Star Alliance.

U međunarodnom redovitom prometu prevezeno je 11.458 putnika manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine, a putnički faktor popunjenosti (PLF) je također u padu. Najveći pad putnika bilježe tržišta Francuske, Beneluxa i Italije, dok tržišta Bosne i Hercegovine, Austrije, Švicarske i Makedonije bilježe rast ponuđenih kapaciteta te rast broja prevezenih putnika.

Međunarodni redoviti putnici po tržištima naleta

Od 29. ožujka zrakoplovi Croatia Airlines lete prema ljetnom redu letenja. Novost su izravni letovi iz hrvatskih odredišta u Barcelonu (triput tjedno) i Goteborg (dvaput tjedno) od lipnja, uvode se dodatni letovi na pojedinim linijama (iz Zagreba u Kopenhagen) i pojačava broj tjednih frekvencija (iz Zagreba u Prištinu). Novost su i izravni letovi iz Pule u Pariz (dvaput tjedno).

U prvom dijelu godine Croatia Airlines sudjelovao je na predstavljanju hrvatske turističke ponude na više europskih sajмова: Ferienmesse u Beču, Boot u Dusseldorfu, Ferie u Kopenhagenu, Fitur u Madridu, Fespo u Zurichu, TUR u

Goteborgu, SITC u Barceloni, IMEX u Frankfurtu te na Danu Hrvatske koji je organizirala zračna luka Leipzig. Croatia Airlines je na istima predstavio novosti u ljetnom redu letenja za 2009. godinu prema hrvatskim destinacijama.

Početak godine započela je marketinška akcija „Europa već od 164 EUR“. U navedenoj akciji su uključene sve pristojbe tako da je navedena cijena konačna za putnika. U travnju je započela promocija novih linija za Barcelonu i Goteborg kako na domaćem tržištu tako i na tržištima Španjolske i Švedske. Intenzivno se radilo i na promociji nove linije Pula – Pariz.

U srpnju je organizirano oglašavanje letova Pariz-Pula, Beč-Dubrovnik, Beč-Split, Zurich-Split i Zurich-Dubrovnik na Google tražilicama na francuskom, austrijskom i švicarskom tržištu. U rujnu je nastavljeno oglašavanje promotivnih cijena na četiri velika tržišta Velika Britanija, Njemačka, Nizozemska i Francuska. Cilj predmetnih promotivnih aktivnosti bio je potaknuti prodaju na tim tržištima za letove iz Europe u Hrvatsku.

U povodu obljetnice 20. godina postojanja Croatia Airlines je organizirao i kampanju „10.000 sjedala po 99 EUR“ s ciljem jačanja branda, privlačenja novog segmenta putnika i popularizacije online usluga.

Croatia Airlines je korisnicima internetske usluge FlyOnLine omogućio uštedu za letove u europska odredišta. Putnici koji na web stranici Croatia Airlines rezerviraju i plate let u međunarodnom prometu plaćaju jeftiniju naknadu za izdavanje zrakoplovne karte. Cilj akcije je povećanje internet prodaje. Online rezervacije preko internetske usluge FlyOnLine bilježe porast od 64pp, a internet prodaja financijski raste za 47pp u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Telefonska prodaja, također bilježi porast te je 2,4 puta veća nego u istom razdoblju prošle godine, dok je mjesec srpanj bio i najbolji mjesec u povijesti kartične naplate preko telefona.

Tijekom siječnja Croatia Airlines uspješno je prešao na Amadeus Altea modul, koji je dio zajedničke informatičke platforme Star Alliance (CITP). CITP je strateški program usmjeren na to da se putnicima pruži bolja usluga, smanje distribucijski troškovi i uvelike poveća brzina kojom novi proizvodi dolaze na tržište. Croatia Airlines je svoj bivši informatički sustav počeo mijenjati zajedničkim informatičkom platformom Star Alliancea u travnju 2007. godine. Prelazak na novu inventory platformu omogućio je Croatia Airlines te ostalim aviokompanijama uključenim u projekt unapređenje prihodovnog (yield) potencijala, a za udругu Star Alliance to je korak naprijed u razvoju zajedničke platforme. Projekt je trenutno pri završetku prve faze pa se u 2010. godini očekuje migraciju i implementaciju novog sustava za izdavanje prijevoznih dokumenata čime bi ova faza projekta bila završena. Očekivane uštede od projekta implementacije CITP projekta u poslovanje Croatia Airlines na području smanjenja troškova distribucije temelje se na očekivanom ostvarivanju nižih rezervacijskih naknada u pojedinim kanalima distribucije (prvenstveno vlastite prodaje kroz Amadeus rezervacijski sustav).

S 01. ožujka 2009. godine započeo je s radom Kontakt centar koji je putnicima Croatia Airlines podrška od trenutka kad požele kupiti kartu pa sve do realizacije putovanja, tj. do njegova ulaska u zrakoplov. To uključuje prodaju karata, rezervacije, informiranje putnika o redu letenja i o njegovim promjenama, kao i u slučaju neregularnosti u prometu, cijeni karte, proizvodima i uslugama, davanje informacija o internet bookingu, prodaju posebnih usluga kao što su putna osiguranja, akvizicija co-branding kartica i dodatnih usluga i proizvoda Croatia Airlines. Poslovi Kontakt centra su i preuzimanje poziva iz predstavnštva u neradno vrijeme predstavnštva, postprodajni servis, rješavanje potraživanja korisnika, korisničke informacije (opći

uvjeti putovanja, EU regulativa, Montrealska konvencija), telemarketing outbound marketinške kampanje te ostale informacije vezane uz kompaniju.

U sklopu e-commerce projekta krajem ožujka zaživjele su i prve mService usluge Croatia Airlines. Jedna od njih je usluga free SMS preko koje korisnici mogu slati besplatne SMS poruke u sklopu internetskih stranica Croatia Airlines. Poslije uspješne online kupnje zrakoplovne karte korisnici dobivaju pristup aplikaciji za slanje poruka bilo gdje i bilo kome u svijetu. Ako se odluče za uslugu, korisnici stječu pravo na slanje pet besplatnih SMS poruka. Druga mService usluga je SMS PNR info koja je namijenjena korisnicima koji zrakoplovne karte rezerviraju preko Kontakt centra Croatia Airlines, a omogućuje im primanje informacija o obavljenoj rezervaciji u obliku SMS poruka. Ta SMS poruka sadržava informacije kao što su npr. šifra rezervacije, šifra za bankomat PBZa, cijena karte, rok u kojem se karta treba preuzeti itd. Cilj ove usluge je smanjenje broja ponovljenih poziva Kontakt centru zbog ponavljanja informacije.

Dio e-commerce projekta je i uvođenje Web Check-ina na domaćim i ino zračnim lukama. Korištenje Web Check-ina već prošle godine omogućeno je u Amsterdamu, Bruxellesu, Parizu, Frankfurtu, Dusseldorfu, Munchenu, Londonu, Beču te Zagrebu, a do kraja lipnja 2009. godine korištenje Web Check-ina omogućeno je i na zračnim lukama u Zurichu, Sarajevu, Skopju, Podgorici, Rimu i Barceloni.

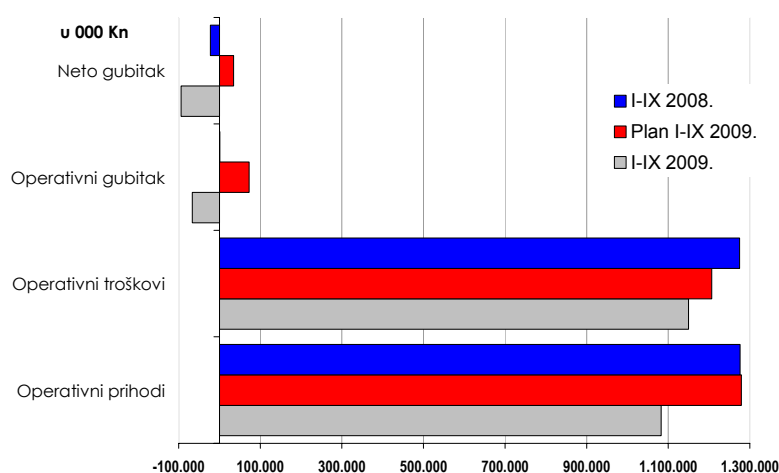
Unapređenje usluge u sklopu e-commerce projekta nastavljeno je uvođenjem automatskog informiranja putnika o promjenama u redu letenja, koje se odnose na njihovo putovanje. Putnici s kartama kupljenim na web stranici Croatia Airlines ovom se uslugom informiraju o promjenama u redu letenja i to elektronskom i SMS porukom. Novost je i mogućnost kupnje zrakoplovne karte preko interneta deset mjeseci prije leta, a u ponudi su i letovi parterskih kompanija.

U rujnu i listopadu članovima Miles&More programa nudile su se dodatne pogodnosti tijekom putovanja u zrakoplovu - mogli su prikupiti dvostruke statusne milje na letovima Croatia Airlines, Lufthanse, SWISSa, Austrian Airlinesa, LOT Polish Airlinesa, Adria Airwaysa i Air Dolomita unutar Europe.

Financijsko poslovanje

Račun dobiti i gubitka

(000 kn)	Ostvarenje I-IX 2009.	Plan I-IX 2009.	Ostvarenje I-IX 2008.	Indeks 2009./plan	Indeks 2009./2008.
Putnički promet	890.469	1.090.079	1.076.455	82	83
Prijevoz tereta	14.260	17.753	19.462	80	73
Ostali prihodi	178.093	171.383	180.057	104	99
PRIHODI IZ POSLOVANJA	1.082.822	1.279.216	1.275.974	85	85
Troškovi letenja	310.462	355.855	422.142	87	74
Održavanje	118.368	116.539	113.309	102	104
Usluge putnicima	73.654	84.283	78.032	87	94
Usluge u zračnom prometu	278.591	263.370	263.057	106	106
Promocija i prodaja	168.404	190.048	169.438	89	99
Opći i administrativni poslovi	72.250	79.771	71.400	91	101
Amortizacija	108.916	112.957	129.730	96	84
Ostali rashodi	19.055	3.814	27.847	500	68
TROŠKOVI IZ POSLOVANJA	1.149.700	1.206.637	1.274.954	95	90
DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVANJA	-66.878	72.579	1.020	-	-
Rashodi od kamata	-26.727	-40.486	-41.534	66	64
Prihodi od kamata	665	939	2.010	71	33
Tečajne razlike (netto)	-1.349	0	17.043	-	-
Ostali financijski rashodi	-5.504	-1.653	-1.662	333	331
Ostali financijski prihodi	5.627	3.193	972	176	579
NETO REZULTAT FINANCIRANJA	-27.288	-38.008	-23.171	72	118
NETO DOBIT/GUBITAK	-94.167	34.571	-22.151	-	425

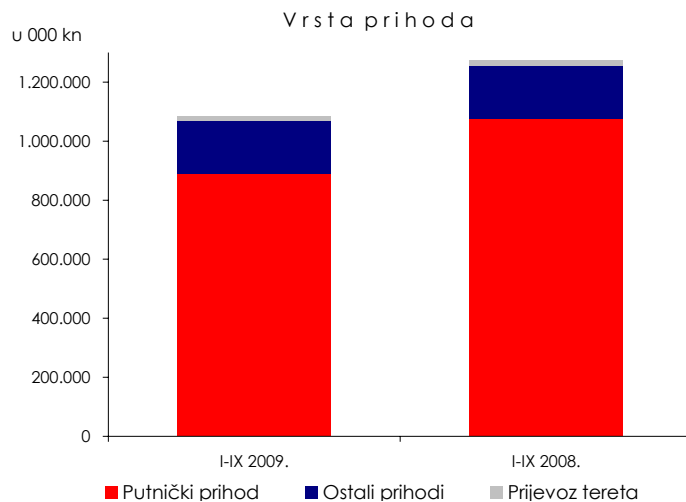

Na kraju promatranog razdoblja ostvaren je operativni gubitak u visini od 66,9 mln Kn, a uključivanjem financijskih troškova (troškova financiranja flote i troškova/prihoda promjene tečaja) i krajnji gubitak od 94,2 mln Kn.

Prihodi od putničkog prometa⁴ manji su za 18pp u odnosu na plan te 17pp u odnosu na isto razdoblje

⁴ Ostvareni financijski rezultati u periodičnom poslovnom rezultatu računovodstveno su evidentirani po «sales principu» - prema ostvarenoj prodaji karata koja uključuje i prihod od putnika koje će Croatia Airlines prevesti u budućim razdobljima. Tek se sa završnim računom za cijelu poslovnu godinu rezultat iskazuje na «flown principu», odnosno prihod se priznaje temeljem prevezenih putnika, a ne više prodanih karata. Usporedni podaci razdoblja za plan i ostvarenje prošle godine su također iskazani na «sales principu».

prošle godine, što je rezultat dijelom i manjeg broja putnika za 6pp u odnosu na 2008. godinu te 7pp u odnosu na plan, ali i slabije prodaje karata za buduće razdoblje.

Prihodi od prijevoza tereta manji su za 20pp od planiranih te 27pp od ostvarenih u istom razdoblju prethodne godine te prate kretanja naturalnih pokazatelja.

Ostali prihodi iz poslovanja veći su za 4pp od planiranih prvenstveno zbog rasta prihoda od tehnike zbog povećanja opsega poslova komercijalno tehničkog održavanja.

Istovremeno su ostali prihodi iz poslovanja **za 1pp manji od ostvarenih u istom razdoblju prošle godine.**

Operativni troškovi manji su za 5pp od planiranih prvenstveno zbog manjih troškova letenja koji uključuju manje troškove goriva od planiranih, manjih troškova usluga putnicima (troškovi podvorbe i reklamacije putnika), troškova prodaje i promocije, općih i administrativnih troškova i amortizacije.

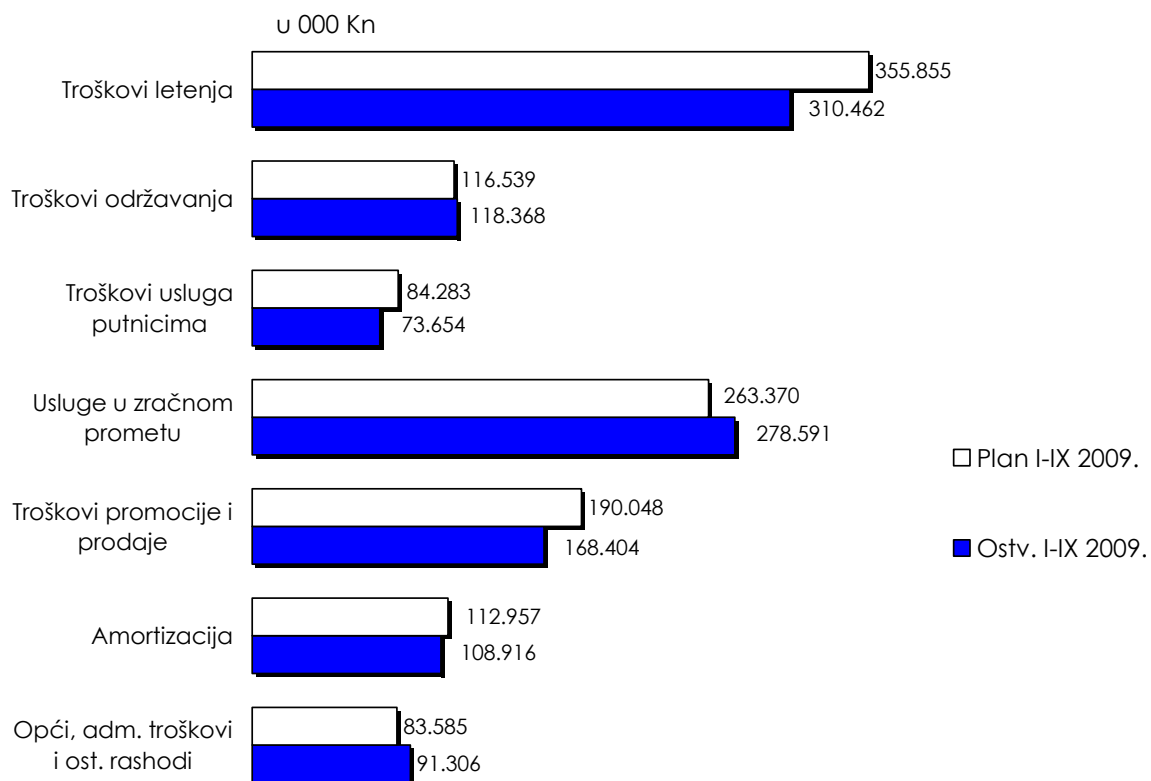
U odnosu na isto razdoblje **prethodne godine operativni troškovi su za 10pp manji.**

Unatoč manjim ukupnim operativnim troškovima, što je prije svega rezultat znatno niže cijene goriva u odnosu na prošlogodišnju, određeni troškovi su vezano uz povećanje kapaciteta veći od ostvarenja u prošloj godini. Najveći porast unutar operativnih troškova ostvaruju troškovi usluga u zračnom prometu zbog porasta naleta troškovno u operaciji skupljeg zrakoplova Q400 umjesto zrakoplova ATR koji su otpušteni iz flote.

Troškovi održavanja veći su zbog rasta troškova osoblja zapošljavanjem novih aviomehaničara tijekom prošle godine otvaranjem novog hangarskog kapaciteta, koji je donio i povećanje prihoda od održavanja za treća lica od 34pp te većih troškova antiicinga/deicinga koji ovise o klimatskim uvjetima letenja.

Opći i administrativni troškovi rastu zbog većih troškova najamnine temeljem preseljenja djelatnika financijske poslovne funkcije u poslovni prostor u najmu u Buzinu.

Croatia Airlines je tijekom godine izradio dva rebalansa plana poslovanja kako bi ublažio negativne posljedice krize i racionalizirao poslovanje. Programom mjera štednje koji je sukladan provedenom vladinom programu mjera štednje Croatia Airlines planirao je pored odustajanja od investicija koje nisu vezane za "core business", održavanje i sigurnost operacija, uštede na plaćama managementa tvrtke, neproduktivnim troškovima te racionalizaciji troškova letenja, u ukupnom godišnjem iznosu od 93,7 mln Kn, od čega je do kraja razdoblja ostvareno 75 mln Kn.

Investicije, imovina i financiranje

Investicije

Investicije	I-IX 2009.	Plan I-IX 2009.	Indeks
Ulaganja u zrakoplove	51.335.379	48.541.202	106
Ulaganja u rezervne dijelove, alate i opremu	12.654.204	11.541.502	110
Građevinski objekti	765.894	4.926.625	16
Nematerijalna imovina	4.466.313	8.081.909	55
Ostala oprema	2.219.221	1.739.294	128
Ostala financijska ulaganja	13.511.328	31.828.134	42
Ukupno	84.952.339	106.658.666	80
Financijska ulaganja u zrakoplove (predisporučno financiranje)	11.446.946	16.461.610	70

Unutar **ulaganja u zrakoplove** ostvareni su planirani dvanestogodišnji pregledi zrakoplova Airbus (CTG i CTH) u vrijednosti 17,3 mln Kn te zamjene podvozja zrakoplova Airbus (CTK i CTL) u vrijednosti od 5,9 mln Kn kao i manje modifikacije na zrakoplovima u vrijednosti od 1,2 mln Kn. Također su napravljeni pregledi na tri motora zrakoplova Airbus te redovne zamjene lopatica na motorima u vrijednosti od 26,9 mln Kn. Ulaganja u zrakoplove su veća zbog povećanih opsega radova od očekivanih u okviru dvanestogodišnjih pregleda zrakoplova te pregleda i radova na motorima.

Pored navedenih investicija, u internoj izvedbi su napravljeni C pregledi na tri zrakoplova Airbus (CTL, CTK i CTM).

Ulaganja u rezervne dijelove, alate i opremu ostvarena su u visini od 12,6 mln Kn.

Ulaganja u građevinske objekte ostvarena su u visini 0,8 mln Kn od čega se 0,7 mln Kn odnosi na ulaganja u lakirnicu kao dio projekta opremanja hangara i tehničkog održavanja, a ostalo se odnosi na ostala manja ulaganja u infrastrukturu. Najveći dio planiranih investicija u građevinske objekte prolongirana su za naredna razdoblja.

Ulaganja u nematerijalnu imovinu ostvarena su u iznosu 4,5 mln Kn, a najvećim dijelom predstavljaju ulaganja u integrirani informacijski sustav koji se implementira uz pomoć stručnjaka tvrtke S&T Hrvatska, **na bazi SAP ERP rješenja** sa specifičnostima SAP BI sustava za podršku planiranju i poslovnom odlučivanju te integracijom SAP sustava s postojećim specijaliziranim industrijskim IT sustavima Croatia Airlines posredovanjem SAP NetWeaver infrastrukture. Kako je i bilo planirano rad u SAP sustavu krenuo je 01. srpnja 2009. godine, implementacija svih interfeća planira se do kraja godine, a sam projekt nastaviti će se nakon toga uvođenjem SAP BI sustava i implementacijom SAP SEM informacijskog sustava za planiranje.

Prebačaj plana **ostale opreme** uzrokovalo je ulaganje u računalnu opremu od 1,9 mln kn koja je bila planirana kroz nabavu putem leasinga te tako planirana samo troškovno.

Ostala financijska ulaganja ostvarena su sa 13,5 mln Kn od čega se 0,7 mln Kn odnosi na depozite za stambene kredite djelatnika. Ulaganja u buduće radove održavanja zrakoplova i motora (Maintenance rezerve) iznose oko 12,8 mln Kn te su u promatranom razdoblju uplaćivana sporijom dinamikom od planirane.

Financijska ulaganja u zrakoplove ostvarena su u iznosu od 11,4 mln Kn što je manje nego što je planirano za 2009. godinu jer je prva planirana tranša 2009. godine za predisporučno financiranje novih 4 zrakoplova Airbus plaćena na zadnji dan 2008. godine.

Bilanca stanja i kretanje novčanog tijeka

(000 kn)	Kraj rujna 2009.	Plan kraj rujna 2009.	Kraj 2008.	Indeks 2009./plan	Indeks 2009./kraj 2008.
AKTIVA					
Dugotrajna imovina	1.427.141	1.439.804	1.476.098	99	97
Kratkotrajna imovina	381.830	381.184	353.559	100	108
UKUPNO AKTIVA	1.808.971	1.820.987	1.829.658	99	99
PASIVA					
Kapital i rezerve	425.628	552.213	527.133	77	81
Dugoročne obveze	684.942	690.414	770.168	99	89
Kratkoročne obveze	698.401	578.360	532.357	121	131
UKUPNO PASIVA	1.808.971	1.820.987	1.829.658	99	99

Vrijednost imovine/obveza i kapitala na kraju razdoblja manja je od planirane za 1pp. Dok je vrijednost kratkotrajne imovine ostvarena na nivou plana, dugotrajna imovina bilježi smanjenje zbog ostvarenja manjeg investicijskog ulaganja od planiranog.

Kapital i rezerve padaju uslijed ostvarivanja neplaniranog gubitka razdoblja, a dugoročne obveze smanjuju se redovitom otplatom dospjelih rata kredita.

U ovom razdoblju realiziran je kratkoročni kredit u iznosu 4 mln EUR za potrebe premošćivanja likvidnosti što je također utjecalo na veći iskaz kratkoročnih obveza u odnosu na plan i prošlu godinu. Na povećanje nivoa kratkoročnih obveza utječe i dinamika plaćanja dobavljačima te novo ugovoreni derivativni instrumenti.

Obveze Croatia Airlines na dan 30.09.2009. godine po kreditima od domaćih banaka iznose ukupno 79.102.606 Kn od čega je 4.032.694 Kn dugoročno i 75.069.912 Kn kratkoročno. Prema stranim bankama ostatak glavnice na dan 30.09.2009. godine iznosi 832.571.324 Kn po dugoročnim kreditima.

Cash flow (000 kn)	I-IX 2009.	Plan I-IX 2009.	I-IX 2008.	Indeks 2009./plan	Indeks 2009./2008.
Stanje sredstava početak razdoblja	69.918	69.918	77.841	100	90
priljev iz poslovanja	1.113.926	1.408.413	1.304.553	79	85
priljev od države	74.993	67.000	84.200	112	89
kredit	29.123	0	0	-	-
Priljev ukupno	1.218.042	1.475.413	1.388.753	83	88
obveze iz poslovanja	1.102.649	1.304.353	1.255.654	85	88
investicije	36.789	51.602	48.386	71	76
kredit	121.738	108.896	62.117	112	196
Odljev ukupno	1.261.176	1.464.850	1.366.157	86	92
Neto promjena u razdoblju	-43.134	10.563	22.596	-	-
Stanje sredstava kraj razdoblja	26.784	80.481	100.437	33	27

Odstupanje strukture odljeva i priljeva od planirane strukture, kao i od ostvarene strukture istog razdoblja prethodne godine, pokazuje smanjenje kako ukupnih priljeva tako i ukupnih odljeva.

Smanjenje priljeva u odnosu na planirane i u odnosu na ostvarene u istom razdoblju prethodne godine proizašlo je iz smanjenja priljeva od prodaje s tržišta izloženog jakim recesijskim utjecajima.

Ostvarenje ukupno manjih odljeva od planiranih i ostvarenih prethodne godine proizašlo je iz smanjenja obveza iz poslovanja. Obveze su smanjene prateći smanjenje opsega prometa kao i uslijed provedenih racionalizacija troškova poslovne godine te smanjenja investicijskih ulaganja.

Navedenim kretanjima priljeva i odljeva ostvaren je nivo novčanih sredstava na kraju trećeg kvartala manji za 54 mln Kn od planiranog. Pri tome je za premošćivanje manjih problema s likvidnošću koji su se pojavili već početkom ljeta uzet kratkoročni kredit koji je u međuvremenu u potpunosti vraćen 02.11.2009. godine. Ova manja akumulacija novčanih sredstava iz razdoblja visoke sezone od očekivane uzrokovat će kratkoročne probleme u likvidnosti i u zimskom razdoblju poslovanja 2009./2010., a koje će biti potrebno dodatno kratkoročno premostiti obzirom da ovo razdoblje uobičajeno nosi negativnu likvidnost na većem nivou od nivoa sredstava raspoloživih na kraju promatranog razdoblja.

Zaključak

Iako analitičari najavljuju, a statistike potvrđuju da globalna ekonomija lagano izlazi iz krize, situacija s avioindustrijom je sasvim drukčija. Situacija je alarmantna utoliko što je kraj krize u industriji nepredvidljiv i neizvjestan te pod utjecajem brojnih vanjskih faktora okruženja.

Međunarodno udruženje avioprijevoznika (IATA) ne predviđa blistavu budućnost, avioindustrija je dosegla dno, a put oporavka bit će dug i težak tako da će se slabosti i ugroze nastaviti zasigurno i kroz cijelu 2010. godinu. Prema predviđanjima zrakoplovne kompanije širom svijeta nagomilat će u ovoj godini 11 milijardi dolara gubitaka, povisivši time raniju prognozu o gubicima u visini devet milijardi dolara, a gubici će se nastaviti i u 2010. godini i prema prvim prognozama iznositi će oko 3,8 milijardi dolara. Predviđanja ostvarivanja graničnih rezultata odnosno predviđanja trenutka dosezanja pozitivne nule na nivou rezultata industrije govore da je isto moguće očekivati tek 2011. godine.

Prognoze Europske udruge avioprijevoznika (AEA) su poražavajuće - europska avioindustrija okončat će 2009. godinu s rekordnim gubicima – 22 milijuna putnika manje, očekivanim minusom od 11 milijardi američkih dolara, 35.000 izgubljenih radnih mjesta u zrakoplovnim kompanijama članicama AEA, a očekuje se da će se u narednim razdobljima ugasiti još 60.000 radnih mjesta.

Globalna kriza uzrokovala je i pad zračnog prometa u Hrvatskoj. Hrvatske zračne luke u promatranom razdoblju ostvarile su 5pp manji promet putnika u odnosu na isto razdoblje 2008. godine.

Croatia Airlines je u prvih devet mjeseci prevezao 1.387 tisuća putnika što je za 6pp manje u odnosu na 2008. godinu, a ovaj pad dodatno sadržava i značajan pad charter prodaje uzrokovan istovremenim strateškim provođenjem promjene poslovnog modela kompanije ka pretežito redovitom mrežnom prijevozniku manje izloženom sezonskim oscilacijama koje su uobičajene u charter operaciji. Ipak, pad prometa Croatia Airlines manji je u odnosu na aviokompanije u mnogim europskim mediteranskim državama, koje bilježe i dvoznamenkaste stope pada.

Obzirom na ozbiljan utjecaj krize na turistički sektor i putovanja te smanjenje nivoa putničkog prometa i prijevoza tereta, Croatia Airlines je tijekom godine proveo razne mjere racionalizacije i ušteda u poslovanju te odustao od investicija koje nisu vezane za „core business“ poslovanje, održavanje i sigurnost s ukupnim planiranim efektom ušteda od cca 93,7 mln Kn na godišnjem nivou, od čega je u prvih 9 mjeseci ostvareno 75 mln Kn.

Prihodi od putničkog prometa manji su za 18pp u odnosu na plan i **17pp** u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Financijski su prihodi pali i po većim stopama od stopa pada broja putnika uslijed konstantno prisutnog pada prosječnih tarifa, a tako i **yielda**⁵ na svim prodajnim tržištima.

Prihodi od prijevoza tereta su manji za 20pp od planiranih te 27pp od ostvarenih u istom razdoblju prošle godine te prate kretanja naturalnih pokazatelja.

Operativni troškovi su 5pp manji od planiranih, a u odnosu na isto razdoblje prethodne godine **10pp manji**.

U navedenim složenim tržišnim i gospodarskim okolnostima, ostvaren je **operativni gubitak u visini od 66,9 mln Kn, kao i krajnji neto gubitak od 94,2 mln Kn**.

⁵ yield - putnički prinos

Važniji događaji

- 01. siječnja 2009. godine – Ivan Mišetić, Glavni direktor preuzeo je dužnost predsjednika Europske udruge zračnih prijevoznika AEA;
- 07. siječnja 2009. godine – Croatia Airlines je uspješno prešao na Amadeus Altea modul koji je dio zajedničke informatičke platforme Star Alliancea (CITP);
- 01. ožujka 2009. godine – Croatia Airlines započeo je s radom u novim poslovnim prostorima u zračnoj luci Dubrovnik, a zatvorena je poslovnica u gradu na Pilama;
- 01. ožujka 2009. godine – započeo je s radom Kontakt centar;
- 25. ožujka 2009. godine – Europski parlament usvojio je zakonski paket o tzv. Jedinstvenom europskom nebu (SES II) kojim se do 2012. godine želi skratiti komercijalni letovi, smanjiti emisija CO2 te cijene zrakoplovnih karata;
- 29. ožujka 2009. godine – započeo je ljetni red letenja;
- 30. ožujka 2009. godine – zaživjele su prve mService usluge Croatia Airlines, besplatne SMS poruke i SMS PNR info;
- ožujak 2009. godine – FlyOnLine Club, posebni program nagrađivanja korisnika internetskih usluga Croatia Airlines, obilježio je treću obljetnicu rada;
- 12. travnja 2009. godine – uveden je izravni let Pula – Pariz;
- 28. travnja 2009. godine – navršena je deseta obljetnica komercijalne suradnje u putničkom prijevozu između Croatia Airlines i Lufthanse;
- nastup Croatia Airlines na sljedećim sajmovima:
 - siječanj – Beč, Dusseldorf, Kopenhagen, Madrid, Zurich;
 - ožujak – Göteborg;
 - travanj – Barcelona, Dani Hrvatske na Zračnoj luci Leipzig;
- 05. svibnja 2009. godine – navršena je osamnaesta obljetnica prvoga leta Croatia Airlines koji je bio obavljen na liniji Zagreb – Split unajmljenim zrakoplovom MD-82;
- 29. svibnja 2009. godine – u Bruxellesu je održana proljetna sjednica Skupštine AEA na kojoj se razmatrao utjecaj recesije na zrakoplovni sektor, a sjednicom je predsjedavao Ivan Mišetić, glavni direktor Croatia Airlines i predsjednik udruge AEA za 2009. godinu;
- 07. – 09. lipnja 2009. godine – u Kuala Lumpuru održana je 65. godišnja skupština IATAe, udruge u čijem je članstvu 230 aviokompanija koje obavljaju 93pp međunarodnoga civilnoga zračnog prometa u svijetu;
- lipanj 2009. godine – glavni direktor Ivan Mišetić u Kuala Lumpuru primio je potvrdu o prihvaćanju aplikacije Croatia Airlines u punopravno članstvo udruge Star Alliance, koje se očekuje 01. siječnja 2010. godine;
- 09. lipnja 2009. godine – nakon deset godina uveden je izravni let Zagreb – Barcelona;
- 12. lipnja 2009. godine – uveden je izravni let Zagreb – Göteborg;

- 14. lipnja 2009. godine – u flotu Croatia Airlines stigao je treći zrakoplov Dash 8 – Q400 kanadskog proizvođača Bombardier Aerospacea, koji je u promet uključen 19. lipnja na međunarodnom letu OU 456 Zagreb – Bruxelles;
- 16. lipnja 2009. godine – ured londonske poslovnice Croatia Airlines preselio se s Terminala 2 na Terminal 1 zračne luke London Heathrow u sklopu projekta *Move Under One Roof* udruge Star Alliancea;
- 17. lipnja 2009. godine – četrnaest članica Star Alliancea, uključujući i Croatia Airlines, koje lete u Barcelonu, preselile su se na novi Terminal 1 barcelonske zračne luke El Prat;
- 17. i 18. lipnja 2009. godine – u organizaciji AEA, a na inicijativu Ivana Mišetića, u Dubrovniku je održana dvodnevna međunarodna zrakoplovna radionica za područje jugoistočne Europe – cilj je bila rasprava o perspektivi i ulozi zrakoplovstva u olakšavanju integracijskog procesa zemalja jugoistočne Europe u Europsku uniju;
- 25. lipnja 2009. godine - u flotu Croatia Airlines stigao je i četvrti zrakoplov Dash 8 – Q400, koji je u promet uključen 28. lipnja na međunarodnom letu OU 340 Zagreb – Sarajevo;
- 30. lipnja 2009. godine – zatvoren je dosadašnji poslovni i informacijski sustav LAUS i krenula je migracija podataka u SAP, koji je povezan sa sustavima NetLine, Mona Lisa, Amicos, Hrnet, Fly On Line i novom aplikacijom PNR;
- 01. srpnja 2009. godine – Croatia Airlines započeo je s „go live“ fazom realizacije projekta uvođenja novog informacijskog sustava SAP-a;
- srpanj 2009. godine - objavljeni su rezultati online istraživanja Star Alliance o zadovoljstvu putnika na letovima udruge u prvih šest mjeseci 2009. godine, a prema kojima je Croatia Airlines svrstana među najbolje članice, kao najbolje ocijenjena kompanija u kategorijama ukupnog zadovoljstva putnika i ponovnog putovanja s avioprijevoznikom;
- 24. srpnja 2009. godine – Croatia Airlines prevezao je dvadesetmilijuntnog putnika u povijesti tvrtke na letu iz Amsterdama u Zagreb;
- 03. kolovoza 2009. godine – Croatia Airlines prevezao je milijuntnog putnika u 2009. godini na letu iz Zagreba u Split;
- 07. kolovoza 2009. godine – Croatia Airlines proslavio je 20. godišnjicu postojanja;
- 25. kolovoza 2009. godine – održana je redovita Glavna skupština dioničara Croatia Airlines za 2008. godinu;
- krajem kolovoza 2009. godine – Udruga Star Alliance pokrenula je zajedničku IT mobilnu platformu koja će članicama udruge omogućiti ponudu mobilnih usluga putnicima.

Ivan Mišetić
Glavni direktor

Na temelju Zakona o tržištu kapitala (NN 88/08, 146/08), ovime dajem slijedeću:

IZJAVU

Da su konsolidirani financijski izvještaji izdavatelja Croatia Airlines d.d. za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2009. godine, sastavljeni uz primjenu odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja, te daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja izdavatelja i društava uključenih u konsolidaciju kao cjeline.

Da izvještaj posloводства Croatia Airlines d.d. sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja izdavatelja i društava uključenih u konsolidaciju, uz opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su izdavatelj i društva izloženi kao cjelina.

Ova Izjava daje se kao prilog tromjesečnih i polugodišnjih izvještaja izdavatelja Croatia Airlines d.d.

U Zagrebu, 13.11. 2009.g.

Osoba odgovorna za sastavljanje
izvještaja izdavatelja:

Glavni direktor
dr. sci. Ivan Mišetić

